

Et TEMA fra www.dreieskiva.com - Roald's rom i rommet.

En disippel gjør gode gjerninger. Prinsipp.

Roald Kvam © 2008

I. Definisjon av "formaning."

A. Hva er "formaning" i NT?

Rom 12:1-2 Rom 12:9-18 = Formaning.

B. Er vår norske formaning lik den bibelske formaning?

C. Det greske ordet som i NT oftest er oversatt "formane" spenner over tre betydningsgrupper:

- Tilkallelse, bønn.
- Trøst, trøstefulle tilsagn.
- Oppmuntrende tiltale, tilskyndelse.

D. Formaningene i NT er derfor først og fremst oppmuntrende, tilskyndende og trøstefull forkynnelse til dem som tror...

1. Til å føre et liv som er evangeliet og Herren verdig. Fil 1:27, Kol 1:10.
2. Til å befeste det nye livet de har fått del i, slik at synden ikke lenger får herske. Rom 6:4.12.
3. Til å leve som hellig i all sin ferd. 1Pet 1:15.
4. Til å leve avkledd det gamle og ikledd det nye mennesket. Ef 4:22ff.

II. Formaningens budskap – Guds vilje.

A. Formaning gir informasjon om Guds ideal – Hans vilje for oss. Rom 12:2 og 13:12-13.

B. Formaning er mer enn Guds ideal – Hans virke i oss. Fil 1:6, 1Joh 5:3-4.

III. Formaningens adressat – Jesu disipler.

A. Skal vi ta imot et brev, må det være adressert til oss... 1Kor 6:11, 2Kor 5:17, Rom 6:17-18.

B. Det er det avgjørende viktig at enhver disippel tar hensyn til.

All bibelsk etikk er god etikk. Se Jak 1:17. Men det er ikke all bibelsk etikk som er allmenn etikk!

IV. Formaningens hensikt – Frimodighet.

A. Hvorfor inntar formaningen en så sentral plass i de nytestamentlig menighetene? Og en så perifer plass i vår egen...

B. Disippelen sin situasjon i verden er et spenningsliv mellom ordparene "alt nå" og "ennå ikke".

- Disippelen skal "alt nå" få regne seg som virkelig død for synden. Rom 6:11.
- Dødskreftene er "ennå ikke" avviklet. Rom 6:2.11 og 7:5-6, Kol 2:15.
- Disippelen lever i spenningsfeltet mellom hva han "alt nå" har del i ved troen på Jesus og hva han "ennå ikke" ser fullendet. Kol 1:13, Rom 14:17, Gal 3:3, Rom 6:6.12. Altså, vi er ikke lenger i synden, men vi kan fremdeles fristes av synden – og falle...
- Denne spenningen mellom Ånd og kjød i samme menneske samtidig, er i disippelens liv all den tid "vi vandrer i tro, ikke i beskuelse" mellom ordparene "alt nå" og "ennå ikke". Kol 3:4.

Formaningen skal hjelpe, oppmuntre og tilskynde oss til ikke å gi opp mot de gudfiendtlige dødskreftene som hele veien vil forsøke å spenne bein for oss og få oss til å bli liggende etter på *veien*, tape syn for *sannheten* og miste *livet*.

C. Apostelen Paulus er ikke skuffet over å formane. Tvert om!

- Før var synden eneste mulige livsrom og nåden en umulig tanke. Nå er nåden en realitet og synden er redusert til en mulighet blant andre...
- Før var synden overlegen sterk. Nå kan synden avsløres, bekjempes og overvinnes.
- Før var kampen mot synden håpløs. Nå er det reell kamp. Og vi kan og må ta opp kampen. Den er nå mulig å vinne fordi vi har allerede vunnet med Kristi seierrike død og oppstandelse.

V. Formaningens karakter – evangeliet.

A. Loven sier: "Lev! Så skal du få leve."

- Loven søker å dømme og døde all selvrettferdighet, ved at den avslører og holder fram Guds vrede og dom over synden hos det "kjødelige", selvhjulpne, selvtilfredse og gudfiendtlige mennesket. Rom 8:7-8.
- Loven sikter mot syndsbekjennelse og omvendelse: "Kyrie Eleison!" Det betyr: "Herre, miskunne deg!"

B. Formaningens sner med evangeliet: "Du lever. Lev for meg!"

- Formaningens står med evangelisk fortegn. Det lyder aldri en formaning i NT uten sammen med (eller under henvisning til) evangeliet om Guds frelsesgjerning i Kristus.
- Formaningens er forkynnelse med Ånd som fører til at Kristus vinner skikkelse i disippelen.
- Disippelen trenger å høre loven for å advares mot å gi kjødet rom.
- Det er ikke formaningens oppgave å være straffetale som dømmer, refser, tukter og døder.
- Formaningens sikter mot trosbekjennelse og disippelskap: "Halleluja. Amen!" Det betyr: "Pris Herren. La det skje!"

C. Formaningens evangeliske karakter kommer klart fram der Guds ord tilskynder oss til å bli hva vi er "i Kristus". Kol 3:12-13, Gal 5:24-25, Ef 5:8, 1Kor 5:7.

VI. Formaningens drivkraft – Kristus i oss.

A. Formaningens er ikke først...

- Formaningens kan ikke skape det nye livet "i Kristus". Joh 8:2-11, Rom 6:9-14.
- Formaningens hjelper og tilskynder oss å leve ut i praksis alt det vi er blitt gitt "i Kristus", og la disse gavene få prege oss mer og mer.

B. Kristus er den første og den bærende. Motiveringsformelen. Rom 12:1 og 15:30, 1Kor 10:1, 1Tess 4:1. Altså, ikke bare en intensivering av utsagnet, men selvet instrumentet som gjør utsagnet til levd liv. Se Tit 2:11-15 (- Guds nåde "opptukter" oss til...)

Preposisjonsuttrykk Formaning = Halleluja. Amen!

VII. Formaningens utgangs- og sluttpunkt.

A. Utgangspunktet er alltid det nye livet disippelen har fått del i ved Kristus. Kol 3:12-13,

Rom 5:5, 1Joh 4:9-10.19, Rom 15:7.

Vi skal få møte mennesker med samme umotiverte og overraskende og rause kjærlighet som vi praktisk og konkret fikk erfare da Kristus døde for oss, for våre synder. Han må ikke. Han skylder oss intet. Men Han elsker oss. Joh 3:16, Rom 5:6-11 sml Kol 3:12.

B. Sluttunktet for det nye menneskets "gode gjerninger" finner sitt vrengebilde i sluttunktet for det gamle menneskets "lovgjerninger".

- Lovgjerninger rettes mot Gud for at Han skal få øye på et godt menneske.
- Gode gjerninger rettes mot medmennesker for at dem skal få øye på en god Gud. Matt 5:14-16.

Tips: *Vis Jesus med det du gjør, mer enn med det du ikke gjør.* Se Ef 4:17ff.

C. Det som blir forkynt, det begynner, det styrkes, det står seg, det fullendes...

- Som det Guds ord det er, er formaningen virkekraftig og skaper hva den nevner. Sal 33:9, 1Tess 2:13-14a.
- Men ikke uten at den nevnes... Rom 10:14.17.
- Formaningen er ikke moralsk appell til den gode viljen eller til å mobilisere de gode krefter som skulle ligge skjult i oss. Formaningen kan ikke leves ut uten forkynnelsen som er mektig til å skape hva den nevner. Fil 2:5-13.
- Formaningen er en del av Guds ord og kommer inn under Guds ords autoritet. Altså, vi kan ikke gjøre med den som vi finner for godt... 2Kor 5:20, Rom 15:30, 1Tess 4:1.8.

VIII. Den resiproke formaningen, hvor er den?

A. Disipler tilskyndes til å formane hverandre. Rom 15:14, 1Tess 5.11, Kol 3:16.

B. Formaner disipler hverandre i dag?

- Kan det være at vi ikke lenger har syn for de nytestamentlige formaningenenes helliggjørende funksjon?
- Kan det være at vi har mistet syn for hvilken hjelp de er til styrke for troen og det nye livet "i Kristus"? Heb 3:13-14.

IX. Rom 12:1-2 Rom 12:9-18 = Kristus!

A. Formaningen tegner et bilde av Jesus. Ditt liv i Guds øyne. Se Kol 3:1-4.

B. Formaningen gir ditt medmenneske et levende bilde av Jesus gjennom dine gode gjerninger. Bare for at han skal finne nåde hos den eneste som er god – det er Gud. Se Matt 19:17.

X. Konklusjon. Eller: Kristen frihet.

A. Frihet fra synden. 1Tim 1:15.

B. Frihet fra døden. 2Tim 1:10.

C. Frihet fra djevelen. 2Tim 2:26.

D. Frihet i dommen. 2Tim 4:1.8.

E. Frihet til å lære sannheten å kjenne. 2Tim 2:18 og 3:7 og 4:4. Se Rom 12:1-2, Fil 1:9-11.

F. Frihet til å være sprell levende midt i det område der dødskreftene herjer. Gal 5:24-25, Rom 6:1-23 og 7:1-6.15-25 og 8:1-17.

”Ånden er villig, kjødet er skrøpelig”. Matt 26:41. Kjødet er skrøpelig, ja, det er sant og visst. Men Ånden er virkelig villig! Halleluja. Amen! Pris Herren. La det skje! Du lever ”i Kristus”. Lev for Ham! Ta imot Guds råd. Sal 32:8. Og gi det nye mennesket livsrom.

”Til frihet har Kristus frigjort oss. Stå derfor fast, og la dere ikke igjen legge under trelldommens åk.” Gal 5:1.

